

Dětská kresba

Vývoj a diagnostika

Vývoj dětské kresby

Chápání kresby jako „výtvarné řeči“.

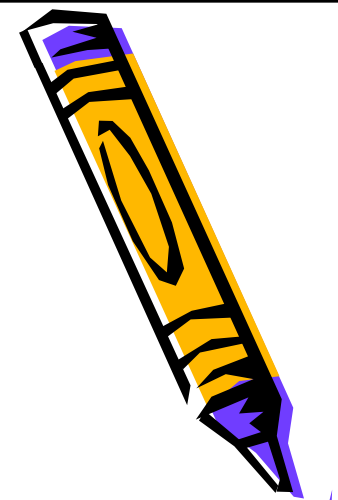
Počátky - prvotní motorický význam, objevování možností vlastního těla

Skvrny - do 1 roku

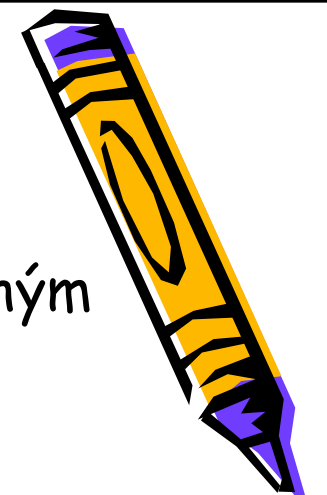
Čárání - od 1,5 roku, centrum grafického pohybu je nejprve v ramenním kloubu, postupné přesouvání loket, zápěstí, čáry obloukovitého charakteru, přesahování papíru, krouživý pohyb vede ke vzniku nedokonalého oválu = první grafická figura, kolem 2,5 roku přistupuje druhá komplexnější figura = kříž, dokladuje schopnost měnit směr čáry

Čáranice - body, klikatky, klubíčka, čáry, spirály,...hra se stopou

Chápání kreslení jako hrové činnosti dítěte.

Vývoj dětské kresby

Kolem 3 roku - přechod od bezobsažné čáranice k jednoduchým vyobrazením lidí a věcí, věcný význam může být přiřknut až dodatečně „co to je?“

Antropocentrismus - středem zájmu dítěte je člověk a to, co s ním souvisí - dům, auto, květina, strom, sluníčko... Prvky nejprve izolované, spojení prvků výrazem intelektového zrání

Kresba lidské postavy - panáka, nejprve důraz na obličej, ústa a oči, nos dlouho chybí.

Stadium „hlavonožec“ - naznačené končetiny (ruce dítě u sebe objevuje mnohem dříve než nohy, v kresbě však je to naopak).

Trup chybí, objevuje se až později, zpravidla, když chce dítě na něj umístit něco zajímavého (knoflíky, pupík), poté trvá než kreslí krk, správné napojení rukou na ramena (kolem 6 roku, kritérium školní zralosti).

Vývoj dětské kresby

Transparentnost kresby - kreslení objektů pře sebe, do sebe (stěna domu s dveřmi, okny a i detaily interiéru), mizí obvykle s nástupem do školy, pokud to přetrvává může značit sníženou inteligenci, není-li v tom záměr.

Dítě kreslí to, o čem ví, co ha zaujme - 3-6 let

Vizuální realismus - 7-12 let, snaží se kreslit to, co vidí, na počátku se objevuje profil, leckdy zmatený (hlava z profilu s nosem, ale oběma očima), kresby z profilu souvisí se nsahou o zachycení pohybu, chůze

Zobrazování v prostoru - nastupuje kolem 12 roku, vumělkované, prostorové, šrafované kresby.

Autistické děti nekreslí tolik lidské postavy.

Kresba domu

Jedno z nejčastějších témat spontánní dětské kresby.

Typický plošný dům umístěný zhruba uprostřed papíru s okny a dveřmi, okolí harmonické, má vztah k domu (zahrádka, bazének, stromy...) - psychicky zdravě se vyvíjející, přiměřeně radostné, otevřené dítě

Je-li dům malý, není využita většina plochy papíru, okna jsou maličká či dokonce úplně chybí - naznačuje problémy v oblasti emotivity, závisí na věku:

mezi 6-8 rokem - nesmělost, bázlivost, nadměrná připoutanost k matce

nad 8 let - pocity méněcennosti a osamění

puberta - zdrženlivost v projevování citů

Kresba domu

Děti z rozvedených rodin - kreslí obvykle dva domečky na jeden papír.

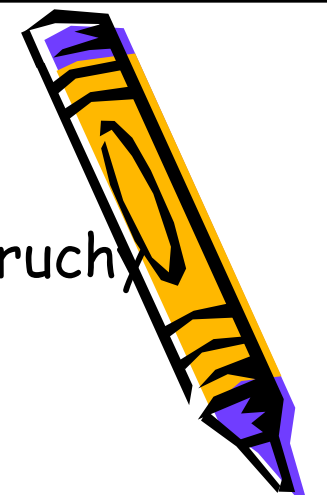
Děti z dětského domova - dům je obklopen různými dalšími, ne zcela sourodými předměty, často vynechávají nebo kreslí méně výrazně (menší, nižší počet) okna a dveře.

Komín jako symbol rodičů? Kreslí děti na domeček dva komíny? Osiřelé jen jeden.

Další typické kresby - dům, strom, postava, kresba rodiny, kresba začarované rodiny.

Barevnost

Divná barevnost - v první řadě možnost daltonismu či jiné poruchy vnímání barev.

Psychologický význam barev - červená x modrá, pastelové x jasné, jásavé barvy.

Červená - do 6 let může v obrázcích převládat, pokračuje-li to i nadále tendence k agresivitě, nedostatečná kontrola emocí.

Modrá - souvisí se sebekontrolou, kolem šestého roku se objevuje v kresbě dobře adaptovaných dětí.

Zelená - odráží sociální vztahy.

Žlutá - energie, může svědčit o velké závislosti na dospělém.

Hnědá - „regresivní barva“, objevuje se u umíněných dětí, konflikty v rodině.

Fialová - příznak neklidu, úzkosti, malé děti ji obvykle nepoužívají

Černá - může značit úzkost, ale i bohatý vnitřní svět, fantazie. V období puberty značí nesmělost, nejistotu, neschopnost mluvit o vlastních citech.

